

KARVINSKÁ ČÁST REVÍRU

DŮL GABRIELA

UNRRA / MÍR

Založení	Likvidace	Lokalita
		Karviná-Doly
1852	2004	Mapa Karvinska

Počátky **DOLU GABRIELA** spadají do roku 1852, kdy byla pod vedením důlního mistra Františka Handwerka a hraběte Žerotína vyhloubena první jáma. V roce 1854 byla oběma majitelům propůjčena důlní míra a začalo se těžit uhlí. V roce 1856 došlo k explozi výbušných plynů, která si vyžádala životy 17 havířů. Po této události bylo poprvé zakázáno horními úřady kouření v dole. V roce 1859 shořelo dřevěné zařízení nad zemí i dřevěná výstroj jámy. Majitelé neměli prostředky na opravu, proto důl opustili a v roce 1862 prodali rakouskému arcivévodovi Albrechtovi. Už v roce 1865 byla překročena roční těžba 10 000 tun uhlí. V roce 1906 přešel důl do majetku Rakouské báňské a hutní společnosti, která důl značně zmodernizovala. Během 1. světové války dosáhla těžba rekordních 717 400 tun uhlí. Poté následovalo období hospodářských krizí a hornických stávek. V roce 1924 došlo k požáru a následnému výbuchu důlních plynů, při kterém zahynulo 15 havířů. Během 2. světové války byla těžba uhlí opět stupňována a důl bezohledně drancován. V roce 1944 se šachta poprvé přehoupila přes hranici milionu tun vytěženého uhlí. Důl GABRIELA byl v roce 1947 přejmenován na **DŮL UNRRA** (na znamení díků za poválečnou pomoc spojenců) a v roce 1950 na **DŮL MÍR**. Samostatnou historii dolu dovršil rok 1958, kdy byl DŮL MÍR připojen k VELKODOLU 1. MÁJ a stal se jeho závodem 3. Provoz na bývalém DOLE GABRIELA byl ukončen v roce 2004. Důl měl 9 pater, 7 jam a jeho konečná hloubka byla 750 metrů. Těžní věže zůstaly zachovány jako chráněné památky.

DŮL HOHENEGGER

1. MÁJ

Založení	Likvidace	Lokalita
		Karviná-Doly
1884	1969	Mapa Karvinska

Jáma obdržela jméno po známém geologovi a vrchním řediteli Těšínské komory Ludvíku Hoheneggerovi. Zkušební vrt byl proveden v roce 1880 a o čtyři roky později bylo započato hloubení těžní a větrní jámy. Vlastní těžba uhlí se rozběhla v roce 1889, kdy byla při dle založena také koksovna. V roce 1895 postihlo jámu neštěstí, které si vyžádalo 52 obětí. V důlním skladšti vybuchl dynamit, po kterém následoval výbuch uhelného prachu. V roce 1906 koupila důl Rakouská báňská a hutní společnost, která jej postupně vybavila moderními dobývacími stroji. Kvůli velkému vývinu traskavých plynů byla v roce 1915 vyhloubena nová větrací jáma a krátce nato se začalo používat osvětlení elektrickými lampami. Během 2. světové války byla průměrná roční výše těžby 600 000 tun uhlí. V roce 1946 byla šachta přejmenována na **DŮL 1. MÁJ**. Poválečná léta byla poznamenána dynamičtější se rozvíjejícím blízkým DOLEM BARBORA a postupným přesunem činnosti na tento důl. Historie samostatného DOLU 1. MÁJ byla uzavřena v roce 1951, kdy byl sloučen s DOLEM BARBORA a stal se závodem 2 nového národního podniku **VELKODŮL 1. MÁJ**. Současně se sloučením byla těžba převedena na závod BARBORA a přistoupeno k likvidaci povrchových objektů. V roce 1963 byl zastaven provoz třídírny a prádla, v letech 1965-1967 byly zasypaný výdušné jámy, v roce 1969 i těžní jáma. Konečná hloubka dolu byla 500 metrů. V blízkosti šachty byla zastávka tramvajové trati Karviná - Ostrava. V současné době je důl plně likvidován.

DŮL BARBORA

AUSTRIA

Založení	Likvidace	Lokalita
		Karviná-Doly
1898	2002	Mapa Karvinska

Důl s původním názvem **AUSTRIA** založil v roce 1898 arcivévoda Albrecht. Hloubení jámy se však nedařilo pro velké množství důlní vody. S jejím odčerpáním si neporadili ani odborníci z Itálie, a tak byla nehluboká jáma opuštěna. V roce 1907 koupila důl Rakouská báňská a hutní společnost, která s pomocí domácích lidí pokračovala v hloubení. Z tohoto období je v historických pramenech zmínka o velkém množství špeku, který se používal pro utěsnění přítoků důlní vody. Hloubení druhé jámy bylo ukončeno v roce 1910. O dva roky později byly šachtě propojčeny důlní míry. V období po 1. světové válce se šachta jmenovala **JOZEF PILSUDSKI** podle obnovitele polského státu. V roce 1920 byla přejmenována podle patronky horníků na **DŮL BARBORA**. Za fašistické okupace se ročně vytěžilo okolo milionu tun uhlí, ale dobývalo se bez ohledu na důsledky a bezpečnost práce. V prosinci 1951 došlo během likvidace důlního požáru k výbuchu, při němž zahynulo 13 báňských záchranářů. Koncem téhož roku byla BARBORA připojena k DOLU 1. MÁJ (bývalý HOHENEGGER) a stala se centrálním závodem nového národního podniku **VELKODŮL 1. MÁJ**. Z dalších havárií připomeňme výbuch v roce 1981, při němž zahynulo 7 záchranářů včetně tehdejšího ředitele Ing. Rudolfa Staní, a výbuch z října 1990, který si vyžádal 30 obětí. V 90. letech byla činnost na BARBOŘE postupně utlumována. Poslední vozík uhlí byl vytěžen 16. prosince 2002. Jámy byly zasypaný a v bývalém areálu vzniká průmyslová zóna. Důl měl 9 pater, 4 jámy a konečnou hloubku 810 metrů.

DŮL 9. KVĚTEN

SUCHÁ-STONAVA

Založení	Likvidace	Lokalita
		Stonava
1957	Činný	Mapa Karvinska

DŮL 9. KVĚTEN, původně nazývaný **SUCHÁ-STONAVA**, je prvním dolem v poválečné historii revíru, vybudovaným na zelené louce. Důlní pole zasahuje obce Stonava, Horní Suchá, Albrechtice a Karviná. Důl byl založen v roce 1957 a v počáteční fázi existence byl provozně závislý hlavně na sousedním DOLE 1. MÁJ. První vozík uhlí byl vytěžen v roce 1960, o rok později byla dokončena výstavba většiny povrchových objektů. V roce 1961 byl v dole nasazen první kombajn KSV, v roce 1969 byla nasazena první mechanizovaná výztuž Alpine B 2-6 z Rakouska. Vytěžené uhlí se zpočátku upravovalo na DOLE DOUBRAVA. V roce 1964 byl zprovozněn úpravárenský komplex. V roce 1965 byl DŮL SUCHÁ-STONAVA přejmenován na **DŮL 9. KVĚTEN** a v roce 1988 se stal závodem 4 skupinového DOLU 1. MÁJ. V té době také finišovala ražba spojovacího překopu pomocí plnoprofilového razicího stroje TVM 55H f. Demag, který měl umožnit budoucí propojení DOLU 9. KVĚTEN se závodem DARKOV. V roce 1990 se DŮL 9. KVĚTEN odtrhl od DOLU 1. MÁJ a stal se samostatným podnikem. Po opětovném začlenění mezi doly skupinového DOLU DARKOV v roce 1995 bylo pokračováno v investiční otvřice a razbě spojení na úrovni 10. patra závodu DARKOV. Dne 1. ledna 2015 došlo ke sloučení dolů KARVINÁ a DARKOV, přičemž vznikl **DŮLNÍ ZÁVOD 1** s lokalitami ČSA, Lazy, Darkov a 9. květen. Důl má dvě jámy s maximální hloubkou 796 metrů. V současné době je činnost dolu utlumena a vedena ze základního závodu DARKOV.

Použitá literatura:

DOMBROVSKÝ, Zdeněk a kol. *Karvinsko a jeho šachty: historie i současnost, vzpomínky i fakta, veselé i vážné*. Vyd. 1. Ostrava: Klub přátel Hornického muzea OKD, 2004. 343 s.

Důl Darkov. 2. vyd. Karviná: OKD, 2007. 174 s.

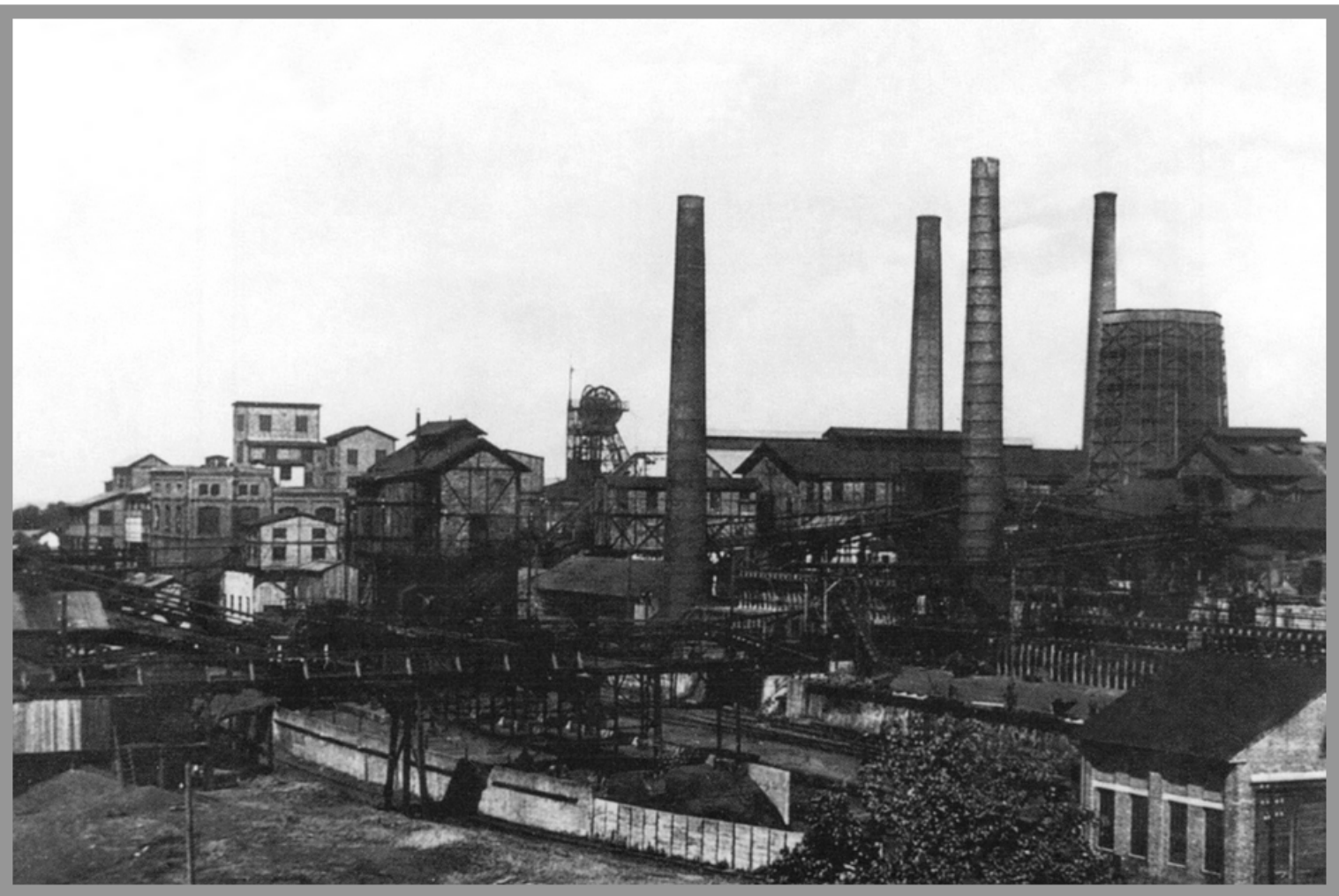
Uhelné hornictví v ostravsko-karvinském revíru. Ostrava: Anagram, 2003. 564 s. ISBN 80-7342-016-3.

MAKARIUS, Roman a PASTER, Petr. *Memento důlních nehod v českém hornictví*. Ostrava: Montanex, 2008. 461 s. ISBN 978-80-7225-271-8.

Webové stránky a archiv společnosti OKD.

Věže Doly Gabriela (foto František Frantík)

Důl Hohenegger v době svého rozkvětu (archiv Dolu OKD)

Důl 9. květen (archiv Dolu OKD)

Závod Darkov (archiv Dolu OKD)

Důl Barbora (archiv Dolu OKD)

Lokalita Darkov současného Důlního závodu 1 (archiv Dolu OKD)